

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

DATO 18. februar 2016

JOURNAL NR.

RA-2014-609-0275

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: MB

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00
FAX 72 68 90 04

Straffelovens § 124, stk. 4 - surrogatvaretægtsfængslede

1. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 80 (kriminalisering af uretmæssig besiddelse af mobiltelefon og lignende kommunikationsudstyr i varetægtssurrogat), er der i et antal sager – uanset at denne personkreds ikke er omfattet af de gældende regler – sket domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, hvor besiddelsen af mobiltelefon mv. har fundet sted, mens den domfældte var surrogatvaretægtsfængslet i en ungdomsinstitution eller på en psykiatrisk afdeling.

Justitsministeriet har på den baggrund anmodet Rigsadvokaten om en redegørelse om gennemgangen af de sager, hvor man er bekendt med, at der uden det fornødne retlige grundlag er sket domfældelse eller truffet afgørelse for besiddelse af mobiltelefon mv. i forbindelse med surrogatvaretægtsfængsling i en ungdomsinstitution eller på en psykiatrisk afdeling. Der henvises endvidere til spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Rigsadvokaten har nu gennemgået de pågældende sager med henblik på at vurdere eventuelle tiltag i den forbindelse.

2. Rigsadvokaten har ved træk fra politiets sagsstyringssystem (POLSAS) identificeret sager om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, der i perioden fra 1. juli 2007, hvor bestemmelsen trådte i kraft, og til august 2015 er afgjort med en fældende afgørelse, og hvor gerningsstedet er anført som en lukket institution, et hospital for sindslidende eller lignende. Rigsadvokaten har herefter indhentet en kopi af afgørelsen/dommen i de pågældende sager.

De gennemgåede domme og afgørelser vedrører i alt 58 personer. Den nærmere gennemgang har dog vist, at sagerne mod 4 personer ikke er relevante i denne sammenhæng, idet de pågældende enten har været varetægtsfængslet i almindeligt arresthus, eller sagen er afgjort med en påtaleopgivelse. Herudover har Procesbevillingsnævnet i en af de omhandlede sager meddelt domfældte tilladelse til at anke dommen til Højesteret. Spørgsmålet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, er ikke hovedspørgsmålet i forbindelse med sagens behandling i Højesteret, men anklagemyndigheden vil nedlægge påstand om frifindelse for forholdet i forbindelse med sagens behandling i Højesteret.

RIGSADVOKATEN

Det bemærkes endvidere, at for 2 personer er besiddelsen af mobiltelefon sket i forbindelse med afsoning eller varetægtsfængsling i kriminalforsorgens regi, men mens de pågældende var indlagt på et sygehus, herunder psykiatrisk afdeling. Der var ikke i de 2 sager afsagt kendelse om varetægtsfængsling i surrogat, og de indgår derfor ikke i den videre opgørelse af de gennemgåede sager nedenfor. De 2 sager vil imidlertid blive behandlet efter de retningslinjer, som er anført nedenfor.

SIDE 2

Samlet set er der herefter i alt 51 personer, der har modtaget en dom eller anden fældende afgørelse for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, i forbindelse med, at den pågældende var varetægtsfængslet i surrogat, heraf var 14 personer surrogatvaretægtsfængslet på en lukket psykiatrisk afdeling og 37 personer på en ungdomsinstitution.

Sagerne mod de 51 personer omfatter i alt 69 forhold. For 44 personer er sagerne afgjort ved dom eller indenretlig bødevedtagelse. Herudover er der tale om 7 tiltalefrafald. Der er i forbindelse med sagens behandling i retten sket konfiskation af domfældtes mobiltelefon mv. hos 26 af de 51 personer.

3. Rigsadvokaten har i forbindelse med gennemgangen af dommene vurderet, i hvilket omfang forholdet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, må antages at have haft betydning for den idømte sanktion i de pågældende sager.

For de 7 personer, hvor sagen er afgjort med et tiltalefrafald, er der ikke fastsat en sanktion for overtrædelser.

For så vidt angår de øvrige 44 personer kan det oplyses, at den domfældte i én af de gennemgåede afgørelser alene er straffet for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4. Straffen er fastsat til 4 dagbøder á 250 kr. (indenretlig bødevedtagelse).

For 3 af de 44 personer kan det efter Rigsadvokatens vurdering ikke udelukkes, at forholdet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, kan have haft betydning for den

samlede strafudmåling, selvom de pågældende samtidig er dømt for andre strafbare forhold. De 3 personer er idømt straffe i niveauet fra fængsel i 4 måneder til fængsel i 5 måneder.

For så vidt angår de resterende 40 personer er det Rigsadvokatens vurdering, at forholdene om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, ikke har haft betydning for den samlede idømte straf. De 40 personer er idømt straffe i niveauet fra fængsel i 6 måneder til fængsel i 7 år og 6 måneder, behandlings- eller anbringelsesdomme, jf. straffelovens §§ 68-69, eller ungdomssanktioner efter straffelovens § 74 a. Det bemærkes i den forbindelse, at straffen for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, som udgangspunkt er fængsel i 7 dage i førstegangstilfælde.

RIGSADVOKATEN

SIDE 3

4. Rigsadvokaten har ved vurderingen af den videre behandling af sagerne lagt vægt på hensynet til de domfældte, som uden det fornødne retlige grundlag er blevet dømt for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4. Rigsadvokaten har herudover lagt betydelig vægt på, om forholdet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, i de enkelte sager må antages at have haft betydning for den idømte sanktion.

På den baggrund vil Rigsadvokaten tage initiativ til en fornyet behandling af de 4 sager, hvor forholdet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, enten var eneste forhold i sagen (1 sag), eller hvor det må antages, at forholdet kan have haft betydning for den samlede strafudmåling (3 sager). I 2 af sagerne betyder det, at Rigsadvokaten vil anmode de regionale statsadvokater om at anke byretsdommen med påstand om frifindelse for forholdet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, og i 2 af sagerne vil Rigsadvokaten fremsætte begæring om genoptagelse over for Den Særlige Klageret.

I de øvrige sager, hvor forholdet om overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, efter Rigsadvokatens vurdering ikke har haft betydning for den samlede strafudmåling, vil anklagemyndigheden ikke søge sagerne behandlet på ny. En fornyet behandling af disse sager ville således efter Rigsadvokatens vurdering ikke føre til en ændret strafudmåling i den enkelte sag. Det drejer sig om i alt 47 personer, nemlig 40 personer, der er dømt for overtrædelse af § 124, stk. 4, og 7 personer, der har fået et tiltalefrafald.

Rigsadvokaten vil sende et brev til hver enkelt af disse personer og orientere dem om ovenstående. De vil i den forbindelse blive orienteret om, at de – selv om anklagemyndigheden ikke vil søge sagerne behandlet på ny – har mulighed for at fremsætte begæring over for Den Særlige Klageret om genoptagelse eller at fremsætte begæring om, at tiltalefrafaldet bliver ændret. Rigsadvokaten vil desuden vejlede om muligheden for at søge erstatning – eksempelvis hvis der i forbindelse med sagens behandling er sket konfiskation af mobiltelefon mv. Kopi af dette brev vil blive sendt til den advokat, der under sagen var beskikket som forsvarer.

Rigsadvokaten vil endelig anmode anklagemyndighedens embeder om at være opmærksomme på, at de nævnte domme ikke tillægges gentagelsesvirkning ved eventuelle nye overtrædelser af straffelovens § 124, stk. 4. Det bemærkes i den forbindelse, at Rigsadvokaten er bekendt med, at 8 af de 51 personer, der er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4, efterfølgende har modtaget en dom eller en afgørelse for overtrædelse af straffelovens § 124, stk. 4. Rigsadvokaten vil gennemgå de pågældende domme og afgørelser og vil ud fra de principper, som er beskrevet ovenfor i afsnit 2 og 3, vurdere, om der er grundlag for at foretage yderligere med hensyn til disse domme og afgørelser.

RIGSADVOKATEN

Med venlig hilsen

SIDE 4

Ole Hasselgaard